

Habitatbruk av teist fra Vega – er den kompatibel med planer om utvikling av de kystnære marine områder?

Prosjektrapportering – 05.11.2021

Nina Dehnhard & Signe Christensen-Dalsgaard, Norsk institutt for naturforskning, NINA

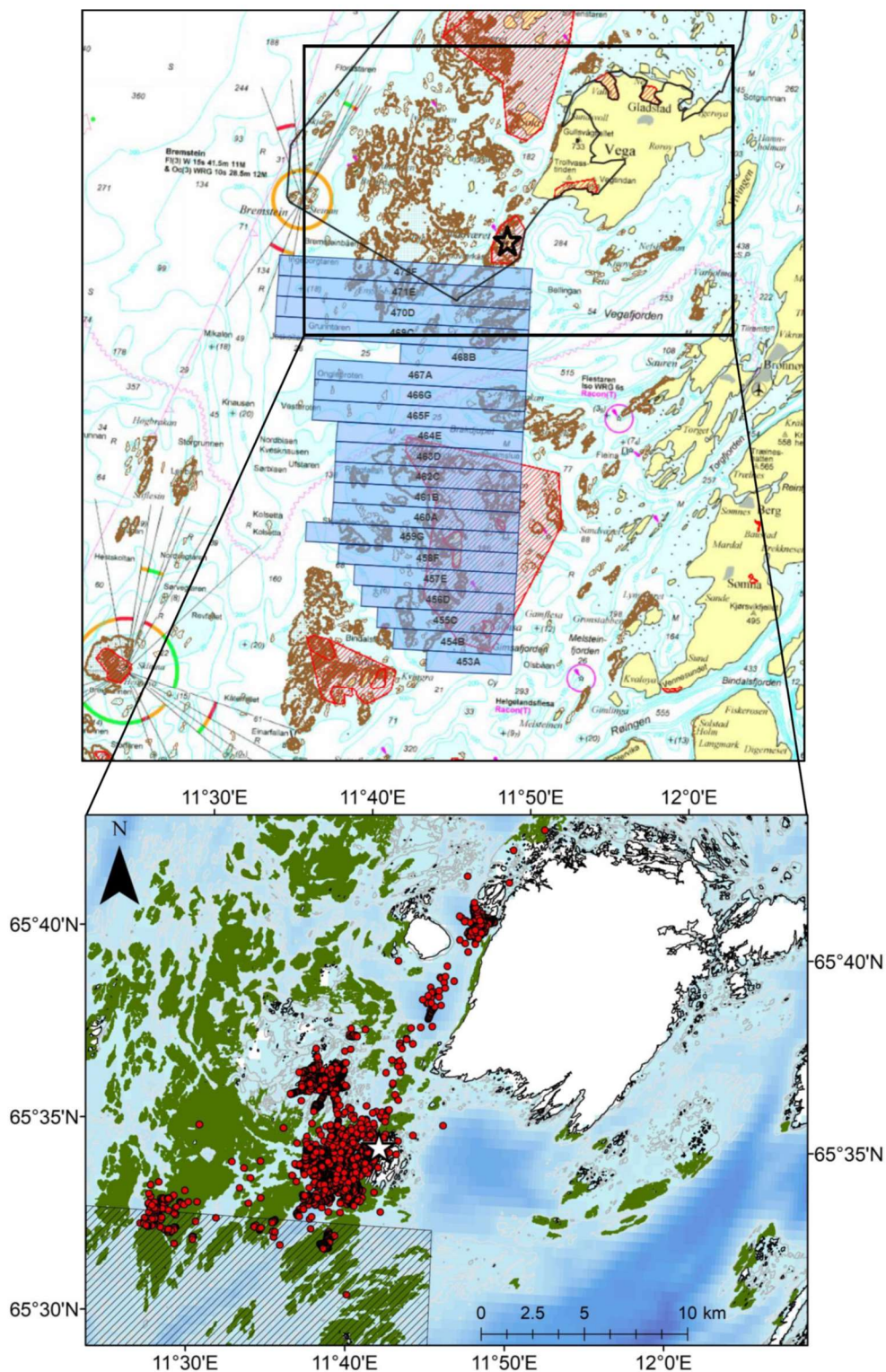
Innledning og metodikk

Formålet med studiet var å identifisere beiteområder for teist som hekker på Muddvær, Vega, for å kunne inkludere dette i en helhetlig regulering av bruken av disse områdene, spesielt i forhold til tarehøsting. Prosjektet er finansiert med bidrag fra Nordland Fylke (kr. 70 000), Vega Verneområdestyre og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv (kr. 14 000), samt egeninnsats fra NINA da resultatene går inn i et forskningsprosjekt på områdebruk hos kysthekkende fiskespisende sjøfugl.

Feltarbeidet ble gjennomført fra 16. til 23. Juli 2021. Pga. dårlig vær med mye vind og regn var det bare mulig å komme til Muddvær og teist-kolonien tre av dagene i denne perioden. Vi instrumenterte totalt ti teist med GPS-loggere av type Pathtrack nanofix. Disse loggerne har en UHF sender innebygd slik at de kan kommunisere med en basestasjon som stod ute i perioden 20.07.-31.07.2021. En av loggerne leverte ingen data, og vi fikk dermed GPS-data fra totalt ni fugler (se tabell 1). I løpet av oppholdet på Muddvær observerte vi også diettvalg hos voksenfugler som kom inn med fisk i nebbet for å mate unger. Fiskeart ble bestemt enten med kikkert eller fra fotos.

Områdebruk

Informasjonen fra GPS-loggerne viste at teisten som hekker på Muddvær primært brukte områdene sør, vest og nord for Muddvær i studieperioden, og holdt seg nær kysten og på relativt grunt vann, ofte i områder med tareskog (Figur 1). Den maksimale avstanden fuglene dro fra hekkekoloni var 17,1 km. To av de ni teistene (22% av fuglene) oppsøkte arealene sør for Muddvær som er utpekt for tarehøsting. Ekstrapolert til hele bestanden av teist på Muddvær som talte 98 individer i 2018 (tall fra SNO), betyr det dermed at tarehøstingen potensielt påvirker sommer-beiteområdene til en femtedel av Muddvær-bestanden. Dette kan imidlertid variere sterkt mellom år. Bare de tre nordligste tarehøstefeltene som er foreslått (470D, 471E og 472F; nord for 61,51°N) ble brukt av teist fra Muddvær. Ved å verne disse områdene for høsting kan den potensielle påvirkningen på teist fra Muddvær muligens unngås. Det er imidlertid viktig å spesifisere at dette studiet bare undersøkte habitatbruken til teist i en kort periode av året (unge-perioden) og vi bare har gjort undersøkelser et år. Vi vet derfor ikke hvilke områder som blir brukt av teist-populasjonen fra Muddvær (eller andre kolonier i Vega-verdensarvområde) resten av året. I tillegg har vi ingen kunnskap om hvorvidt andre sjøfuglarter (f.eks. toppskarv, som også beiter i tareskogen), bruker de foreslåtte tarehøstefeltene som beiteområde.

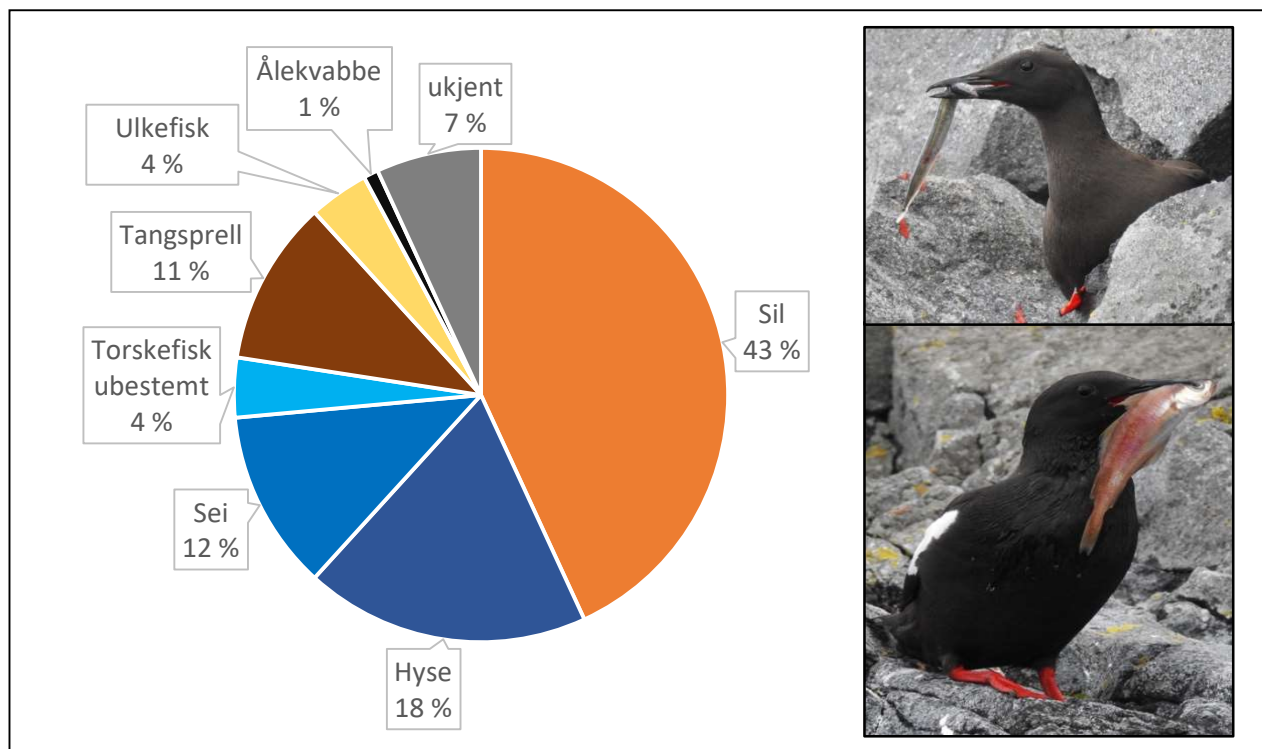
Figur 1. Sjøkart (øverst) som indikerer posisjonen for Muddvær (markert med et svart stjerne) og forslag til tarehøstingsfelter sør av Muddvær (blå firkanter). Kilde: Fiskeridirektoratet (<https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87ddd804c2fc4fad9f2634c57f0e897e>). Kort (nederst) viser GPS-posisjoner fra teist (røde punkter) som ble utstyrt med GPS-loggere i Muddvær-kolonien (markert med hvit stjerne). Land er vist i hvitt, sjøområder i blått hvor blåfargen blir mørkere med økende dybde. Grønne område viser forekomsten av tareskog. Det stripedet området sør for Muddvær representerer den nordligste delen av arealet som er foreslått åpnet for tarehøsting i framtida.

Tabell 1. Oversikt over instrumenteringen av teist på Muddvær i 2021.

Ringnummer	GPS logger nummer	Datum	Tid	Antall GPS posisjoner
5175220	43000	20.07.2021	17:50	198
5175221	42995	20.07.2021	18:00	826
5175222	43414	20.07.2021	19:16	133
5175223	43514	20.07.2021	21:05	29
5175224	43405	22.07.2021	16:05	1829
5175225	42642	22.07.2021	16:35	205
5175226	42139	22.07.2021	18:17	2208
5175227	42152	23.07.2021	11:40	575
5175228	42677	23.07.2021	12:00	-
5175229	42642	23.07.2021	19:49	516

Diett

Totalt 102 matinger ble observert. Av disse var 43% sil (tobis) som derved dominerte dietten. Unge årsklasser av torskefisk, med hyse (18%) og sei (12%) var nest viktigst. Tangsprell (11%), ulkefisk (4%) og ålekvabbe (1%) var mindre viktige i dietten (Figur 2). De unge årsklasser av torskefisk, tangsprell, ulkefisk og ålekvabbe er alle typisk tareskogstilknyttede arter og dietten reflekterer dermed viktigheten av tareskog som beiteområde. Sil er derimot typisk knyttet til sandbunn og viser at også dette er et viktig beiteområde for teisten. Forekomsten av sil ser imidlertid ut til å variere mye fra år til år, og det kan derfor hende at dominansen som ble observert i 2021 ikke er representativt for tilstanden over flere år.

Figur 2. Kakediagram (venstre) som viser fordeling av dietten hos teist på Muddvær. Totalt ble 100 matinger observert. Bilder til høyre viser teist med sil (øverst), og med hyse (nederst). Fotos: Nina Dehnhard

Videre planer

Resultatene fra dette studiet fra Vega vil bli inkludert i en planlagt vitenskapelig artikkel om habitatbruk og diett hos teist på Sklinna, Vega og Røst. Dataene vil dermed bli analysert mer grundig senere.